

Sygn. akt VI Gz 22/16

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa : P. L.

przeciwko: (...) sp. z o.o. z siedzibą w R.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 12 listopada 2015 r., sygn. akt V GC 3/15

postanawia: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział V Gospodarczy oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie od opłaty sądowej od zażalenia.

W uzasadnieniu wskazał, że w niniejszej sprawie strona pozwana powołała się na fakt trudnej sytuacji finansowej spółki, toczona się licznych postępowań egzekucyjnych względem niej oraz złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej przez wierzycieli pozwanego. Sąd Rejonowy uznał, że strona pozwana nie przedstawiła odpowiedniego materiału dowodowego w celu wykazania swojej sytuacji finansowej. Takimi dokumentami mogłyby być sprawozdanie finansowe za 2014r. lub bilans zysków i strat, wyciągi z ksiąg i rachunków bakowych pozwanego. Natomiast, przedstawione dokumenty w postaci postanowień o umorzeniu postępowań egzekucyjnych, czy wezwania Sądu Rejonowego w toku postępowania o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku pozwanego – nie pozwalają na dokonanie kompleksowej oceny sytuacji finansowej pozwanego i w konsekwencji ustalenie, że nie posiada on dostatecznych środków na uiszczenie opłaty sądowej od zażalenia. Dodatkowo Sąd Rejonowy wskazał na okoliczność, że pozwany nadal funkcjonuje w obrocie gospodarczym, a w takim przypadku nawet zła sytuacja majątkowa przedsiębiorcy sama przez się nie uzasadnia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

We wniesionym na powyższe orzeczenie zażaleniu, pozwany zarzucił postanowieniu naruszenie art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych sprawach cywilnych poprzez jego błędną wykładnię i w rezultacie niezwolnienie pozwanego od opłaty od zażalenia.

W oparciu o tak przedstawione zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie pozwanego od opłaty od zażalenia w całości ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Na mocy art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

(Dz. U. z 2005r., nr 167, poz. 1398, z późn. zm.) Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Trafność rozstrzygnięcia wniosku

o zwolnienie od kosztów sądowych jest uzależniona w pierwszej kolejności od zgromadzenia dokładnych informacji o aktualnej sytuacji finansowej wnioskodawcy. Instytucja zwolnienia strony od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w polskim systemie wymiaru sprawiedliwości nie jest regułą, stosowana jest w sytuacjach wyjątkowych. Opłaty uiszczane w związku

z toczącymi się sprawami sądowymi są dochodem Skarbu Państwa. Zwolnienie z obowiązku ponoszenia opłat jest więc w rzeczywistości kredytowaniem - w tym przypadku – spółki prawa handlowego pozostającej w obrocie gospodarczym.

Wniosek pozwanego o zwolnienie od opłaty od zażalenia został sformułowany w sposób bardzo ogólny. Pozwany w żaden sposób go nie uzasadnił. Podał jedynie, że nie dysponuje obecnie nawet ograniczonymi środkami finansowymi, które dałyby możliwość uiszczenia żądanej opłaty. Pozwany wskazał, iż nie ma podstaw do rozróżniania osób fizycznych i osób prawnych przy rozpatrywaniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Ocenie Sądu podlega wyłącznie rzeczywista niemożność poniesienia opłat sądowych z powodu niezamierzonego braku środków finansowych. Ponadto pozwany zarzucił, że Sąd w przedmiotowej sprawie nie zżywał go do przedłożenia dodatkowych wyjaśnień lub udokumentowania sytuacji finansowej spółki innymi dokumentami.

W myśl art. 103 w/w ustawy podstawą zwolnienia od kosztów sądowych jest wykazanie braku dostatecznych środków na ich uiszczenie, czego zdaniem Sądu, pozwany w niniejszym postępowaniu nie uczynił. Korzyść ze zwolnienia od kosztów ma odnieść strona i to ona powinna w sposób sprawny

i wszechstronny przedstawić argumenty na rzecz uwzględnienia wniosku. Nieudokumentowanie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych przez osobę prawną nie można, w świetle art. 103 w/w ustawy, uznać za brak formalny podlegający rygorowi z art. 130 k.p.c. Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych jest pismem procesowym, powinien więc zawierać przedstawienie opisu kondycji finansowej wnioskodawcy wraz z dowodami na poparcie przytoczonych okoliczności (art. 126 § 1 pkt 3 k.p.c.). Należy podzielić stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w orzeczeniu z dnia 2 października 1998 r., III CZP 34/98, Prok. i Pr. 1999, nr 3, poz. 38, iż nieudokumentowanie (niewystarczające) udokumentowanie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych przez osobę prawną odnosi się do sfery dowodowej regulowanej przepisami o postępowaniu dowodowym (art. 227-234 k.p.c.), dlatego skutkiem zaniechania wnioskodawcy w tym zakresie jest oddalenie wniosku.

Wbrew twierdzeniom pozwanego Sąd nie miał obowiązku zzywać pozwanego do wykazania jego aktualnego stanu majątkowego albowiem z powołanego wyżej art. 103 wprost wynika , że wykazanie braku środków na opłatę należy do osoby prawnej, która wnosi o zwolnienie od kosztów . Podkreślenia wymaga fakt, że z samego wniosku o zwolnienie od opłaty od zażalenia wynika, że pozwany wiedział jak należy wykazać stan majątkowy wskazując w tym wniosku, że w przypadku osób prawnych nie wystarczy samo oświadczenie obejmujące dane o stanie majątku czy dochodach tak jak w przypadku osób fizycznych ale należy przedstawić dokumenty świadczące o złej sytuacji majątkowej danego podmiotu. W przypadku osoby prawnej w postaci spółki prawa handlowego takimi dowodami są sprawozdania finansowe lub bilans.

Przedstawione zaś przez pozwanego do wniosku dokumenty nie pozwalają na dokonanie kompleksowej oceny sytuacji finansowej pozwanego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 orzekł jak w sentencji.